

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Милена Кирилова Филипова,
Югозападен университет „Н. Рилски“ – Благоевград
научна специалност „Икономика и управление“ (Усъвършенстване на
управленската дейност на ръководителя)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по докторска програма „Икономика и управление“ (Икономика
на транспорта) в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ася Григорова Цонкова
Тема на дисертационния труд: Маркетингови инструменти за повишаване
конкурентоспособността на транспортните фирми в международния товарен транспорт

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по
защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 507/26.02.2024 г. на Ректора на
УНСС за определяне на Научно жури и решение на заседание на първо жури Протокол
№ 13 /01.03.2024.

1. Информация за дисертанта

Докторант Ася Григорова Цонкова се е обучавала в задочна докторантура на
обучение към катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ на УНСС по
докторска програма „Икономика и управление“ (Икономика на транспорта) в
професионално направление 3.8. Икономика, съгласно Заповед № 686 от 27.03.2017 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Международният товарен автомобилен транспорт играе решаваща роля за
улесняване на световната търговия и икономическото развитие. Дисертационният труд
е посветен на маркетинговите инструменти за повишаване конкурентоспособността на
транспортните фирми в международния товарен транспорт. Общият обем е 222
стандартни страници, от които 209 страници са основен текст. Основният текст съдържа
8 таблици и 67 фигури.

Структурата на дисертационния труд като цяло е логично изградена. Той е
структуриран и балансиран правилно - включва увод, обосноваващ актуалността и
значимостта на избраната тема, три глави, заключение, списък на използваните
литературни източници, приложения, списък на таблиците и списък на фигурите.

Правилно са определени обектът, предметът, основната научна теза и целта,
формулирани са основните изследователски задачи, насочващи вниманието на автора

към маркетинговите инструменти за повишаване конкурентоспособността на транспортните фирми в международния товарен транспорт.

Библиографската справка показва, че дисертационният труд се основава на използването на 103 литературни източника, от които 30 на български език и 73 на английски и немски. Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана върху изследвания научен проблем. Тя е използвана уместно и коректно, което е свидетелство за етичност на кандидата и неговата добра литературна осведоменост.

Стилът на изложението е стегнат и прецизен, като текста е написан на разбираем научен език. Като цяло дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разкрият проблемите и да се посочат подходите и методите за решаването им.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените научни и научно-приложни резултати могат да бъдат разгледани поотделно за отделните глави на дисертационният труд.

Първата глава на дисертационния труд е посветена на теоретичните основи на дисертационния труд. Считам, че заслужава висока оценка представянето на ключовите фактори, които влияят върху развитието и конкурентоспособността на транспортната система и международния автомобилен превоз на товари. Обстойно е разгледано и включването на маркетинговите концепции, стратегии и подходи в транспорта. Освен това е разгледана ролята на технологиите и цифровизацията в съвременните маркетингови подходи, като е подчертано тяхното значение за повишаване на конкурентоспособността. В първа глава на дисертационния труд е акцентирано върху значението на пазарно ориентирания подход, диференциацията и създаването на стойност в сектора на международния автомобилен превоз на товари. Прилагането на тези маркетингови подходи може да помогне на дружествата да повишат конкурентоспособността си и да постигнат успех на пазара. Оценявам положително направените в края на първа глава изводи и заключение относно конкурентоспособността и маркетинговите подходи в сектора на международния автомобилен превоз на товари.

Втората глава на дисертационния труд е посветена на анализа на конкурентоспособността и маркетинговите дейности на предприятията в областта на международния автомобилен товарен транспорт в Европа. Считам, че заслужава висока оценка анализа на конкурентната ситуация на международния товарен автомобилен транспортен пазар в Европа. За целта са използвани PEST анализ на международния товарен автомобилен транспорт, петте конкурентни сили на Майкъл Портър, анализ на конкурентните позиции на конкуренцията, SWOT анализ на международния товарен автомобилен транспорт на територията на Европа, SNW – анализ. Вниманието е фокусирано върху ефектите на пандемията от COVID 19 върху маркетинговата дейност на фирмите от международния товарен автомобилен транспорт, веригите на доставки в условията на кризата от COVID 19 и ролята на маркетинговите подходи за по-бързо преодоляване на негативните последици от пандемията COVID 19 от международните товарни автомобилни превозвачи. Оценявам положително поставения акцент върху приложението на дигиталния маркетинг в дейността на предприятията от международния товарен автомобилен транспорт.

В **трета глава** на дисертационния труд е разработен модел за прилагане на иновативни маркетингови подходи, целящи подобряване на конкурентоспособността на международния товарен автомобилен транспорт, който определям като важен приложен принос. Той обхваща области, като маркетингово проучване, стойностно предложение, сегментиране на клиенти, цифров маркетинг, интегриране на електронната търговия, сътрудничество и партньорство, иновации в услугите, инициативи за устойчивост, управление на взаимоотношенията с клиентите и непрекъснато наблюдение и оценка. Висока оценка заслужават направените препоръки за повишаване на конкурентоспособността на международния товарен автомобилен транспорт, позициониране на предприятието и устойчив растеж на индустрията. Представени са резултатите от проведено анкетно проучване за оценка на възможността за прилагане на иновативни маркетингови подходи за повишаване на конкурентоспособността на международния товарен автомобилен транспорт и са направени изводи. На база направените проучвания на маркетинговата дейност на предприятията, работещи в сферата на международния товарен автомобилен транспорт на територията на Европа са изведени силните и слабите страни на използваните маркетингови подходи от транспортните предприятия, насочени към повишаване на тяхната конкурентоспособност, което е значим принос с практико-приложен характер.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертационният труд на докторант Ася Цонкова притежава безспорни научни достойнства. Оценявам като обективна и коректна, приложената справка за научните постижения с приносен характер, съдържащи се в дисертационния труд. Приемам ги изцяло. Те точно разкриват постигнатите научни и приложни резултати.

Необходимо е да се отбележи, че разглежданият в дисертационния труд проблем за маркетинговите инструменти за повишаване конкурентоспособността на транспортните фирми в международния товарен транспорт е недостатъчно застъпен в научната литература и в практиката. Поради това може да се счита, че докторантката е допринесла със своя труд за теоретичното му изясняване и обогатяване и за разкриване и развитие на практико-приложните му аспекти.

Ася Цонкова е успяла да постигне поставените цел и задачи и да докаже издигнатата изследователска теза.

Дисертационният труд е самостоятелна разработка с висока научна стойност и практическа значимост. Поставеният в него проблем разкрива по-нататъшни възможности за задълбочаване на изследователската дейност.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантката има 7 публикации, свързани с темата дисертационния труд. В тях се съдържат постановки, доразвити в следствие в дисертационния труд. Считаю, че публикациите по темата на дисертационния труд допринасят за запознаване на научната общност и на практиката с резултатите от изследванията.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е съставен въз основа на изложението на дисертационния труд и отразява замисъла и структурата на изследването. Отговаря на приетите стандарти за

съставяне на автореферат на дисертационен труд. Информира научната общност за приносите на дисертационния труд.

7. Препоръки, критични бележки и въпроси

Нямам критични бележки към дисертационния труд. Той отговаря напълно в съдържателно и структурно отношение на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор”. Имам следните препоръки:

- Дисертационния труд би спечелил много, ако получените резултати от проведеното от автора анкетно проучване на с. 199-206 са илюстрирани нагледно с фигури.
- Препоръчвам на докторантката да продължи да публикува резултатите от своите научни изследвания в авторитетни чуждестранни реферирани и индексирани издания, което би популяризирило нейните идеи в научните среди.

8. Заключение

Дисертационният труд изследва недостатъчно разработен у нас актуален и значим проблем. Той отговаря на нормативните и качествените изисквания за неговото разработване и написване. С него докторантката показва способност за провеждане на самостоятелно изследване и е постигнала теоретични и приложни резултати, представляващи принос към науката и практиката.

Гореизложеното ми дава основание да изразя своята **положителна оценка за дисертационния труд** и да предложи на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за **присъждане на образователната и научна степен „доктор“** по докторска програма „Икономика и управление“ (Икономика на транспорта) в професионално направление 3.8. Икономика **на Ася Григорова Цонкова**.

11. 03. 2024 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Милена Филипова)